

EURÓPSKE PRÁVO I. – OSNOVA PREDNÁŠOK A SEMINÁROV

1. História európskej integrácie od 2. sv. vojny

- Rada Európy
- Schumanov plán (1950) a ESUO
- Plevenov plán, Bruselský pakt, Západoeurópska únia, NATO
- EHS, EURATOM – zakladajúce zmluvy, režim ich uzatvárania, právomoci a pôsobnosť
- Dohovor o niektorých inštitúciách spoločných pre Európske spoločenstvá
- EZVO, OECD
- politika prázdneho kresla, Zmluva o fúzii, luxemburský kompromis
- vlastné financovanie ES, rozširovanie ES (severné a južné),
- hospodárska a menová únia (EMS)
- Európska rada, európska politická spolupráca, Jednotný európsky akt
- Schengenské dohody
- Zmluva o Európskej únii, trojpilierová štruktúra, Biela kniha, dokončenie vnútorného trhu, HMÚ, maastrichské kritériá, asociačné dohody
- Európsky hospodársky priestor
- kompromis z Ioanniny, ďalšie pristúpenia k ES/EÚ, kodanské kritériá
- Amsterdamská zmluva, Zmluva z Nice, Zmluva o Ústave pre Európu, Lisabonská zmluva

2. Inštitucionálny systém EÚ, pôsobnosť a právomoci EÚ a jej inštitúcií

- členstvo v EÚ (obsah, vznik, zánik), zásada lojálnej spolupráce
- zásada prenesených právomocí, subsidiarity a proporcionality
- ciele a úlohy EÚ
- inštitúcie, orgány, agentúry EÚ (ich kreovanie a právomoci)
- rozpočet EÚ
- legislatívny proces v EÚ, zapojenie vnútroštátnych orgánov do legislatívneho procesu (ústavný zákon č. 397/2004 Z.z.)
- občianstvo Únie

3. Právny základ EÚ - primárne právo EÚ

- „vlastný (samostatný) právny poriadok“ (6/64)
- právny režim primárneho práva EÚ
- revízia primárneho práva EÚ
- základné práva a slobody, pramene, osobitne Charta základných práv EÚ, jej pôsobnosť
- vzťah medzi Dohovorom o ochrane základných práv a slobôd a Chartou (čl. 6 ZEÚ)
- všeobecné právne zásady EÚ (právny režim zásad)
- publikácia primárneho práva EÚ (zákon č. 1/1993 Z.z.), jazykový režim (nariadenie č. 1/1958)

4. Aplikácia primárneho práva EÚ

- povinnosť aplikácie (čl. 4 ods. 3 ZEÚ, 106/77)
- prednosť primárneho práva EÚ v právnom poriadku EÚ (6/64, 11/70, 106/77, C-314/08)
- prednosť primárneho práva EÚ v právnych poriadkoch členských štátov (nálež ÚS ČR Pl.ÚS 66/04, Pl.ÚS 50/04, uznesenie Pl.ÚS 19/04, Pl.ÚS 12/08)
- priamy účinok (horizontálny, vertikálny) primárneho práva EÚ (26/62, 43/75)

5. Medzinárodné dohody EÚ a sekundárne právo EÚ I.

- druhy medzinárodných dohôd EÚ a klasifikácia sekundárneho práva EÚ
- uzatváranie medzinárodných dohôd a ich súdny prieskum
- právny základ medzinárodných dohôd EÚ
- prednosť a priamy účinok medzinárodných dohôd (21 až 24/71, 12/86, C-265/03)
- právny základ sekundárneho práva EÚ
- odôvodnenie sekundárnych aktov
- publikácia sekundárneho práva EÚ a ostatných aktov, platnosť, účinnosť, uplatniteľnosť, jazykový režim, retroaktivita (98/78), absencia publikácie (C-161/06, C-63/06, C-345/06), chybná publikácia

6. Sekundárne právo EÚ II.

- nariadenia– druhy, základné znaky, implementácia
- prednosť a priama aplikácia nariadení
- zákaz transpozície nariadení (34/73)
- smernice – druhy, základné znaky
- prednosť, priamy, nepriamy a blokačný účinok smerníc (C-285/98, 41/74, 43/71, 148/78, 8/81, 152/84, 14/83, C-106/89, C-212/04, C-105/03, C-129/96)
- spôsoby a zásady transpozície smerníc, nedostatočná transpozícia
- dôsledky nesplnenia transpozíčnej povinnosti, čl. 260 ods. 3 ZFEÚ, čl. 258 ZFEÚ
- odporúčania, stanoviská, iné soft law a jeho právny režim (C-322/88)
- akty v oblasti SZBP a bývalého tretieho piliera, prechodné ustanovenia (čl. 10 protokolu č. 36)

7. Aplikácia práva EÚ členskými štátmi I.

- povinnosť dodržiavať právo EÚ a spôsoby jeho porušenia (C-397 až 403/01)
- zásada účinnej súdnej ochrany práva EÚ (čl. 19 ods. 1 ZEÚ, § 109 ods. 1 písm. c) O.s.p, § 7 ods. 1 a 3, 241 ods. 3 a 244 ods. 4 TP, C-432/05)
- procesná a inštitucionálna voľnosť členských štátov a jej obmedzenie (C-430/93 z C-312/93)
- záväznosť práva EÚ pre orgány SR (čl. 144 ods. 1 Ústavy SR, § 2 ods. 1 zák. č. 416/2004 Z.z., § 121 O.s.p., čl. 2 a 58 Aktu o podmienkach prístúpenia), prechodné ustanovenia Akty (príloha XIV)
- záväznosť judikatúry Súdneho dvora EÚ podľa TP a O.s.p., záväznosť rozhodnutí SD EÚ podľa jednotlivých konaní, vykonateľnosť rozhodnutí Súdneho dvora EÚ (§ 41 ods. 2 EP)
- prednosť práva EÚ v právom poriadku SR (čl. 7 ods. 2 a 5 Ústavy SR)

8. Aplikácia práva EÚ členskými štátmi II.

- zásada iura novit curia a aplikácia práva EÚ ex officio (§ 121 O.s.p., zákon č. 416/2004 Z.z., C-40/08)
- temporálne aspekty priamej a nepriamej aplikácie práva EÚ (C-302/04)
- právo na predbežnú ochranu práva EÚ (C-213/89), odklad vykonateľnosti správnych aktov (C-143/88 a C-92/89)
- revízia vnútroštátnych správnych a súdnych rozhodnutí (C-453/00, C-119/05, § 228 ods. 1 a 239 ods. 1 O.s.p.), revízia rozhodcovských nálezov (C-126/97, § 40 ods. 1 písm. h) zákona č. 244/2001 Z.z.)

9. Právo na náhradu škody spôsobenej porušením práva EÚ a právo na vydanie bezdôvodného obohatenia

- zásada zodpovednosti členského štátu za škodu spôsobenú porušením práva EÚ (C-6 a 9/90) a jej povaha
- podmienky vzniku zodpovednosti za škodu (C-46 a 48/93)
- rozsah náhrady škody, lehoty (C-445/06)
- zodpovednosť súdov členských štátov za porušenie práva Únie (osobitne nepoloženie prejudiciálnej otázky), C-224/01, C-173/03, C-154/08
- charakteristika práva na vrátenie plnenia poskytnutého v rozpore s právom EÚ

10. Judikatúra Súdneho dvora EÚ a výklad práva EÚ

- druhy rozhodnutí, štruktúra, uverejňovanie a účinky rozhodnutí súdov únie
- druhy výkladových metód práva EÚ
- základné pravidlá interpretácie práva EÚ
- interpretácia rôznych jazykových znení aktov EÚ
- eurokonformný výklad práva EÚ (nepriamy účinok smerníc, rámcových rozhodnutí)
- temporálne aspekty eurokonformného výkladu práva EÚ